

“Met deze nieuwsbrief willen we iedereen die begaan is met gelijke onderwijskansen ondersteunen in zijn engagement.”

De nieuwsbrief is een samenwerking van:

- ACOD onderwijs
- COV/COC
- Forum ECM
- KOOGO
- GO!
- OKO
- POV
- GO! ouders
- Samenlevingsopbouw
- VCLB
- VCOV
- VMC
- VNA
- VSK
- VSOA onderwijs

Deze nieuwsbrief kwam tot stand in de werkgroep nieuwsbrief.

Heb je info, suggesties, reacties, vragen of wil je intekenen?

Dit kan via de begeleiders diversiteit of bij

bart.vandijck@ovsg.be

Inhoud

Inhoud	1
Nieuws GO!	2
Verandering alom in 2009	2
Begeleiders diversiteit	2
GO! CONGRES “Oren om te horen”	2
Info algemeen	2
Ouders hebben sneller recht op schooltoelage dan ze denken	2
Tussen droom en feit staan daden	3
Advies van de VLOR over armoede	3
Advies van de VLOR over student tutoring	4
10% meer jongeren aan de slag in deeltijds onderwijs	4
Onderwijs minderjarige nieuwkomers	5
Hoger beroepsonderwijs	5
Brusselse jongeren zonder school krijgen thuis bezoek	5
Secundair onderwijs is duur	6
Proeftuin 't Scharnier geëvalueerd	6
Het Vlaamse onderwijslandschap in een notendop	6
Nieuws uit de LOP's	7
Contactgegevens LOP's	7
LOP Antwerpen BaO en SO: studievoormiddag 'omgevingsanalyse'	7
LOP Antwerpen basis: capaciteitstekort?	7
Project 'GOK mét'	7
25 Leuvense scholen SO en CLB's hebben een charter ondertekend om een definitief uitgesloten leerling niet aan zijn lot over te laten	8
Samen sterker in LOP Brugge	8
Aan de slag	8
GOK-publicaties	8
Brede school in de praktijk	9
Expired	9
De Spijbelkijkwijzer	9
Links	10
Steunpunt Diversiteit & Leren	10
DeSOM	10
Centrum Informatieve Spelen	10
GOK en LOP	10

Nieuws GO!

Verandering alom in 2009

Zoals u zeker al ergens opgevangen heeft, zijn er binnen het GO! onderwijs van de Vlaamse gemeenschap een aantal nieuwe leidende krachten. Onze nieuwe afgevaardigd bestuurder is mevrouw Raymonda Verdyck: ze was administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, maar komt uit het onderwijsdepartement. Ze werkte voordien als waarnemend administrateur-generaal van het onderwijsdienstencentrum voor het hoger- en volwassenonderwijs. En de raad van het gemeenschapsonderwijs (GO!) verkoos voormalig minister van Onderwijs Eddy Baldewijns (SP.A) tot nieuwe voorzitter. Baldewijns volgt vanaf 1 januari Paul De Knop op.

Begeleiders diversiteit

Doris Toujour, begeleider diversiteit GO! heeft sinds 1 september een nieuwe taak opgenomen: ze werkt nu voor het departement onderwijs als LOP-deskundige voor de LOPs Dilsen-Stokkem en Maasmechelen. Voorlopig wordt haar regio opgevolgd door de twee andere begeleiders diversiteit: Nadja Gilissen (te bereiken op het nummer 0472/ 98 43 27 of via mail: nadja.gilissen@g-o.be) en Annemie van Gastel (0474/ 61 03 93 of via mail: annemie.van.gastel@g-o.be)

GO! CONGRES "Oren om te horen"

Gehoorschade bij jongeren en volwassenen wordt een kolossaal probleem maar niemand heeft er oren naar. Dat is fout. De gevolgen gaan veel verder dan alleen maar slecht horen. Wil u weten hoe hieraan te verhelpen? Schrijf dan in voor het Congres en verneem het gedetailleerde programma via www.g-o.be/orenometehoren

Info algemeen

Ouders hebben sneller recht op schooltoelage dan ze denken

Op 19 december 2008 werden al 268 400 individuele aanvragen voor een schooltoelage ingediend. Ongeveer driekwart daarvan wordt goedgekeurd. Eén op de vier gezinnen, goed voor meer dan 300 000 kinderen en jongeren, komt in aanmerking. Heel wat rechthebbenden dienden nog geen aanvraag in. Er is nog tijd tot 30 juni, maar voor de school is het van belang dat ouders de schooltoelage zo snel mogelijk aanvragen. Het aantal leerlingen dat recht heeft op een schooltoelage bepaalt immers mee hoeveel werkingsmiddelen de school vanaf januari 2009 krijgt. Let op: als je aan de ouder(s) (of de leerling) formulieren meegeeft om

een schooltoelage aan te vragen, geef dan altijd de fiche 'De leerling in het kleuter- of lager onderwijs' of 'De leerling in het secundair onderwijs' én de fiche 'De aanvrager' mee. De afdeling Studietoelagen ontving tot nog toe veel aanvraagdossiers waarin de laatste fiche ontbreekt. Onvolledige dossiers vragen meer tijd bij de verwerking. Meer info over school- en studietoelagen kan je [hier](#) lezen.

Tussen droom en feit staan daden

Op 18 september 2008 hield professor Kris Van den Branden de openingstoespraak ter gelegenheid van een druk bijgewoonde Gokconferentie te Leuven. Het werd een memorabele toespraak, die niemand die gelijke onderwijskansen in het hart draagt kan koud laten. Van den Branden was heel duidelijk: 'In een regio die zo welvarend is als Vlaanderen, en die de hersenen van haar bevolking als haar voornaamste grondstof beschouwt, moeten wij één grote ambitie durven hebben: wij moeten streven naar het beste, en het meest rechtvaardige onderwijs ter wereld. Wij moeten in staat zijn om de vicieuze cirkel te doorbreken die maakt dat kansarmoede van generatie op generatie wordt doorgegeven.'

Van den Branden gaat in zijn toespraak dieper in op de vraag waarom we er na 18 jaar GOK-beleid, en ondanks de vele maatregelen die de afgelopen jaren in het kader van dit beleid zijn genomen, nog steeds niet in slaagden een afdoende oplossing voor het probleem te vinden. De cijfers zijn wat ze zijn, en we moeten ons, met de hand in eigen boezem, afvragen of de getroffen maatregelen wel de juiste waren, of ze krachtig genoeg waren, of ze voldoende geïmplementeerd zijn, en of er niet andere krachten spelen die deze maatregelen neutraliseren en verkleinen. Pertinente vragen, waarop hij een antwoord zoekt.

Tussen droom en feit staan daden. Daden die door alle partijen bewust, positief en planmatig moeten gerealiseerd worden. Hoe één en ander volgens Van den Branden moet gebeuren, kan je lezen in de [volledige toespraak](#).

Advies van de VLOR over armoede

De Vlaamse Onderwijsraad heeft advies uitgebracht over het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Het advies concentreert zich op de onderwijssituatie van mensen die in armoede leven. Zowel allochtone als autochtone mensen in meervoudige achterstandssituaties behoren tot deze groep. De raad suggereert aan het Steunpunt om meer mensen uit het onderwijsveld op te nemen in zijn overleggroep over onderwijs.

De belangrijkste adviezen

- Begeleiden naar autonomie (vooral door begeleiding in partnerschap en empowerment).
- Wetenschappelijk onderzoek (er zijn nog veel lacunes in de kennis over het verband tussen armoede en onderwijs).
- Gelijke onderwijskansen bewerkstelligen. Dit is een kernopdracht. Elke school moet zich afvragen of ze niet zelf

ongewild mede oorzaak is van leerachterstand en falen van sommige leerlingen. Ook moet elke school ernaar streven dat al haar leerlingen de eindmeet halen met succes.

- Ouderbetrokkenheid versterken (doordacht inschrijvingsbeleid, communicatiebeleid, eenvoudig taalgebruik, opvoedingsondersteuning,...).
- Aandacht voor kansarmoede moet een structureel onderdeel zijn van het curriculum in de lerarenopleidingen en bij uitbreiding ook voor andere studenten die later beroepshalve met kansarmen zullen in contact komen.

Voor meer adviezen en de toelichting erbij, lees [hier](#).

Advies van de VLOR over student tutoring

In het advies ontwikkelt de Vlor op vraag van de minister een eigen concept van student tutoring en koppelt daaraan enkele beleidsaanbevelingen. Het rapport van een onderzoek uitgevoerd door de Koning Boudewijnstichting is daarbij de belangrijkste inspiratiebron.

Student tutoring zijn initiatieven waarbij studenten uit het hoger onderwijs op een gestructureerde manier kinderen en jongeren uit het leerplichtonderwijs helpen en ondersteunen bij hun studie.

De belangrijkste adviezen

- Student tutoring moet altijd ingebed zijn in het GOKbeleid van de betrokken school en het diversiteitsbeleid van de betrokken hogeschool. Het kan nooit een verplichting zijn voor één van de partners en is slechts één van de mogelijke manieren om GOK na te streven.
- Student tutoring moet vertrekken van wat de leerling al kan. Culpabilisering en stigmatisering moeten altijd vermeden worden.
- Student tutoring streeft doelstellingen na bij alle betrokken partners: de leerling (tutee), de student (tutor), de ouders, de leerkrachten en de docenten.
- Als de minister student tutoring wil ondersteunen en stimuleren dan moet hij daarvoor niet alleen de nodige specifieke middelen voorzien, maar ook zorgen voor meer continuïteit bij de toekenning van die middelen. De Vlor stelt voor om alleen specifieke middelen toe te kennen aan de initiatiefnemers voor de coördinatie van initiatieven die voldoen aan een aantal kwaliteitsstandaarden.

Voor meer adviezen en de toelichting erbij, lees [hier](#).

10% meer jongeren aan de slag in deeltijds onderwijs

In vergelijking met 1 oktober van vorig schooljaar is 10% meer jongeren voltijds aan de slag in het deeltijds onderwijs. Dat wil zeggen dat ze niet alleen deeltijds schoollopen, maar ook een deeltijdse job hebben of hierop voorbereid worden.

Tot nu toe kwam een jongere die deeltijds leerde vaak niet aan werken toe. Sinds 1 september 2008 moeten alle jongeren die kiezen voor

deeltijds onderwijs (circa 11.000 leerlingen) een voltijds engagement opnemen van ten minste 28 uren.

Lees [hier](#) het volledige persbericht.

Meer info over deeltijds secundair onderwijs vind je [hier](#).

Onderwijs minderjarige nieuwkomers

Alle minderjarigen die in België verblijven, vallen onder de leerplicht: ook anderstalige nieuwkomers. Zelfs al hebben ze geen wettige verblijfsdocumenten. Sommige scholen bieden aangepast onthaalonderwijs aan voor anderstalige, minderjarige nieuwkomers. In het secundair onderwijs gebeurt dat in aparte onthaalklassen. Onthaalbureaus wijzen minderjarige nieuwkomers de weg naar dat onthaalonderwijs.

Het Vlaams Minderhedencentrum opende op zijn website [een nieuwe rubriek](#) boordevol informatie over onderwijs voor minderjarige nieuwkomers.

Hoger beroepsonderwijs

De minister wil hogere opleidingen aanbieden die nauwer aansluiten bij de eisen van de arbeidsmarkt. Hij mikt hierbij op beroepen die om een meer doorgedreven opleiding vragen. Het 'Hoger beroepsonderwijs' (HBO) moet hiervoor oplossingen aanreiken. Naast het verhogen van de onmiddellijke inzetbaarheid van jongeren op de arbeidsmarkt wil het HBO ook een opstap zijn naar een professionele bachelor. Dikwijls gaan talenten van jongeren verloren. Een schoolloopbaan die misloopt in het secundair onderwijs of een studiekeuze die tegenvalt zijn hiervoor mogelijke oorzaken. Een tussenniveau, zoals het hoger beroepsonderwijs, kan deze jongeren helpen om de onderwijsladder verder op te klimmen. De Vlaamse onderwijsraad (VLOR) bracht in oktober een advies uit op het ['Voorontwerp van decreet hoger beroepsonderwijs'](#). De VLOR heeft fundamentele vragen en bedenkingen over dit voorontwerp van decreet. Ze acht het daarom niet haalbaar om het HBO op 1 september 2009 op te starten.

Brusselse jongeren zonder school krijgen thuis bezoek

Vanaf dit schooljaar krijgen Brusselse gezinnen waarvan onduidelijk is of de kinderen naar school gaan, huisbezoek van de gemeente. Dat spraken de burgemeesters van de negentien Brusselse gemeenten af met de Vlaamse, Franstalige en Brusselse onderwijsministers. De gemeenschappen vergelijken vóór 15 januari hun onderwijsdatabanken met het bevolkings-, het vreemdelingen- en het wachtregister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De ouders van kinderen die niet in de onderwijsdatabanken zitten, krijgen een tweetalige brief met een vraag om uitleg. Als ze daarop niet antwoorden, gaan de gemeenten op huisbezoek. Die signaleren aan een gemeenschappelijke cel of de ouders in orde zijn. Ouders die zich bewust niet houden aan de leerplicht, worden door de gemeenschappen opgevolgd en desnoods doorverwezen naar het parket.

Lees meer in het persbericht ['Brusselse jongeren zonder school krijgen voortaan huisbezoek'](#).

Secundair onderwijs is duur

978 euro. Zoveel kost het ouders gemiddeld in Vlaanderen om hun kind een schooljaar lang secundair onderwijs te laten volgen. Dat becijferde het Hoger Instituut voor de Arbeid van de KULeuven in een onderzoek naar studiekosten in het secundair onderwijs. Daaruit blijkt ook dat de studiekosten voor de ouders heel erg variëren naargelang de studierichting die hun kind volgt, dat de kosten de studiekeuze niet bepalen, dat ouders minder tevreden zijn over de schoolkosten dan vroeger en dat kosteloos onderwijs in het secundair niet bestaat. Onderwijsminister Vandenbroucke wil een beleid van kostenbeheersing in het secundair ontwikkelen.

Lees meer in '[Secundair onderwijs is duur](#)' en in het persbericht '[Hulp bij kostenbewuste aanpak in secundaire scholen](#)'.

In het novembern timer van Klasse lees je hoe de onderzoekers hun vaststellingen verklaren en hoe een Antwerpse school nu al een kostenbewust beleid voert. Lees [hier](#) over de school zonder financiële drempels.

Het volledige onderzoek bestellen kan via

Leuven: HIVA
2008 ISBN: 978 90-5550-454-1
Publicatienr. 1234 - € 15.5 - 158p.

Proeftuin 't Scharnier geëvalueerd

't Scharnier in Brugge is een proeftuinproject dat de onderwijskansen van leerlingen uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen wil verhogen. Na schooltijd gaan studenten bij leerlingen met leerachterstand thuis langs om hen extra begeleiding te geven. Op vraag van de initiatiefnemers werd dit project geëvalueerd door HIVA (Hoger Instituut voor Arbeid). Deze evaluatie werd gebundeld in een rapport. Het rapport sluit af met een s l o t e v a l u a t i e van de hoofddoelstellingen en enkele aanbevelingen. 't Scharnier onderscheidt zich van de klassieke huiswerkklassen door begeleiding thuis aan te bieden en een intensieve opvolging en begeleiding van zowel gezinnen als studenten te garanderen. Het gratis aanbod, de gedrevenheid van het team, het empowerment-perspectief als hefboom tot verandering en de intensieve begeleiding van de studenten vormen de succesfactoren. Daarnaast vallen ook enkele knelpunten op. De vraag naar de studieondersteuning is groter dan het aanbod studenten. Ook de onduidelijke rol van de scholen binnen dit project vraagt verduidelijking. Het rapport schetst op dit punt enkele mogelijke pistes en werkt ook enkele suggesties naar de overheid uit. Het rapport kan je bestellen via

Leuven: HIVA
2008 ISBN: 978 90-5550-456-5
Publicatienr. 1228

Het Vlaamse onderwijslandschap in een notendop

In de brochure '[Onderwijs in Vlaanderen. Het Vlaamse onderwijslandschap in een notendop](#)' vind je bondige informatie over

het Vlaamse onderwijs. De brochure belicht de onderwijsbevoegdheden van de Vlaamse overheid en de algemene principes van het Vlaamse onderwijs. Je vindt er een beknopte uitleg over de onderwijsstructuur en de verschillende onderwijsniveaus. De publicatie bevat ook informatie over actuele ontwikkelingen binnen het onderwijsbeleid en over de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Ze is verkrijgbaar in verschillende talen.

Wil je een presentatie geven over het Vlaamse onderwijs dan vind je die kant-en-klaar [online](#) (in het Nederlands en het Engels).

Nieuws uit de LOP's

Contactgegevens LOP's

Ben je op zoek naar de contactgegevens van de voorzitter en/of deskundige van een Lokaal Overlegplatform (LOP)? Deze informatie kan je [hier](#) vinden.

LOP Antwerpen BaO en SO: studievoormiddag 'omgevingsanalyse'

Op 10 december 2008 organiseerden de LOP's Antwerpen BaO en SO en de afdeling algemeen onderwijsbeleid van de stad Antwerpen een studievoormiddag met als thema '*Omgevingsanalyse als beleidsinstrument voor de school*'. Bea Cantillon, LOP-voorzitter secundair onderwijs, sprak over '[onderwijsuitdagingen en -kansen in Antwerpen](#)'. Paul Mahieu, LOP-voorzitter basisonderwijs en zijn medewerker Jan Vanhoof behandelden het thema '[strategisch omgaan met gegevens](#)'. Op 16 maart komt er een vervolg op deze studievoormiddag. Dan komen goede praktijkvoorbeelden over het werken met de omgevingsanalyse aan bod.

LOP Antwerpen basis: capaciteitstekort?

Demografen voorspellen een stijging van het aantal kinderen in Antwerpen. Het 'Algemeen onderwijsbeleid Antwerpen' (AOB) wil voorkomen dat hierdoor binnen enkele jaren een capaciteitsprobleem ontstaat in de Antwerpse scholen. Daarom onderzoeken de onderwijsverantwoordelijken in een werkgroep deze problematiek. De manier waarop scholen hun maximumcapaciteit bepalen is hierbij belangrijk. De criteria die de schooldirecties hanteren om hun 'draagkracht' vast te stellen kunnen een insteek zijn om de nodige voorzorgsmaatregelen te treffen. Wordt vervolgd...

Project 'GOK mét'

Momenteel loopt het project 'GOK mét' in Diest. In dit project werken de ouderkoepels VCOV, KOOGO en GO!Ouders nauw samen met het LOP Diest. Streefdoelen van dit project zijn: gelijke onderwijskansen meer bekend maken bij de ouders, thema's van gelijke onderwijskansen op de agenda van de ouderwerking brengen, een dynamische en

netoverschrijdende werkgroep van ouders opstarten die werkt rond gelijke onderwijskansen.

Alle ouderwerkingen in Diest kregen ondertussen toelichting bij het project en werden uitgenodigd tot participatie.

Meer weten? Contacteer dan jo.colanders@vcov.be

25 Leuvense scholen SO en CLB's hebben een charter ondertekend om een definitief uitgesloten leerling niet aan zijn lot over te laten

Wanneer een school een leerling definitief uitsluit, moet ze volgens de wet zo snel mogelijk een andere school zoeken. Maar in de praktijk duurt het soms maanden. En dat is nooit positief voor de jongere. Op termijn kunnen de leerlingen zo op een zijspoor geraken.

In een charter dat ondertekend werd binnen het LOP, beloven 25 Leuvense secundaire scholen en CLB's nu om een snelle oplossing voor de uitgesloten leerling te zoeken: als de uitsluitende school geen oplossing heeft gevonden, treedt het LOP op als bemiddelaar. Daarvoor werkt het samen met welzijnswerkers.

Twee schooljaren geleden werden in alle Leuvense scholen samen 36 leerlingen definitief uitgesloten. Het LOP wil nu de cijfers van naderbij bekijken. Zijn er bepaalde scholen of richtingen waar meer leerlingen worden buitengezet? En is er een verschil in leeftijdsgroepen? Eerst wil het LOP een antwoord op die vragen, dan kan het kijken hoe het verder aan de slag wil.

Samen sterker in LOP Brugge

De scholen en CLB's van het LOP Brugge sloten een samenwerkingsakkoord af met de lokale politie, de Stad Brugge en het parket van Brugge. Zo weet iedereen precies wat te doen als minderjarige leerlingen spijbelen, als er drugs gesignaleerd worden in of rond de scholen of wanneer andere vormen van jeugdcriminaliteit voor overlast zorgen.

Het samenwerkingsprotocol legt voor elke situatie stap voor stap uit hoe scholen moeten te werk gaan en bij wie ze terecht kunnen.

Het akkoord verduidelijkt de taak die scholen en CLB's zelf eerst moeten opnemen in het kader van preventie en zorg.

Aan de slag

GOK-publicaties

De VLOR publiceerde in het begin van dit schooljaar '[Oog voor meer gelijke onderwijskansen](#)'. Met dit boek wil de VLOR de ervaringen en inzichten die ze de voorbije jaren opdeed rond het gelijkeonderwijskansenbeleid delen met geïnteresseerden. De ondertitel 'handleiding voor beginnende begeleiders' is hier zeker op zijn plaats. Deze publicatie is een aanrader voor elke GOK-begeleider, GOK-leraar en GOK-geïnteresseerde.

Professor Ides Nicaise en dr Ella Desmedt (red) publiceerden het boek '[Gelijke kansen op school: het kan!](#)'. Hierin worden zestien sporen voor

praktijk en beleid uitgewerkt om naar gelijke kansen op school te streven voor alle jongeren. De auteurs zoeken naar hinderpalen en valkuilen die dergelijk onderwijs in de weg staan. Ze reiken concrete strategieën aan en kijken over de taalgrens.

Brede school in de praktijk

De brede school kan groeien uit de eigenheid van een buurt, de mensen die er wonen, de scholen en de organisaties die er werkzaam zijn. In dossiers en fiches ['Brede School in de praktijk'](#) worden kennis en ervaringen rond bepaalde thema's gebundeld en ter beschikking gesteld voor wie informatie of inspiratie zoekt. Je vindt er onder andere informatie over de opstart en de coördinatie van een brede school en samenwerking en netwerkvorming in een brede school.

Expired

In het spel Expired draait het om de 'houdbaarheidsdatum' van Lars. Lars is een jonge gast van 16 jaar. Als we de cijfers van de gemiddelde levensverwachting mogen geloven en als alles goed gaat, zal Lars ongeveer 76 jaar worden. Als alles goed gaat... En als Lars niet te maken krijgt met armoede, want mensen in armoede leven gemiddeld minder lang.

Versillende gezondheidsteams nemen het in Expired tegen elkaar op. In sneltempo proberen ze gezonde maanden en jaren te verzamelen, en zo de houdbaarheidsdatum van Lars te verhogen. Een afwisselende ronde met opdrachten en boycotkaarten waarin je kennismakt met de drempels van de gezondheidszorg en nog een heleboel andere speelse ingrediënten – dat is de uitdaging waar je voor staat. Gezond en makkelijk verteerbaar voor jongeren van 12 tot 18 jaar.

Voor groepen die nadien willen stilstaan bij het thema is een werkvorm en achtergrondinformatie voor de begeleiding voorzien. De spelbrochure kost 4€ en kan besteld worden bij [Welzijnszorg](#).

De Spijbelkijkwijzer

Alle scholen van het basis- en secundair onderwijs hebben de ['Spijbelkijkwijzer'](#) ontvangen. Dat is een brochure die het spijbelteam van het Departement Onderwijs & Vorming ontwikkelde in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten van de onderwijsnetten en -koepels.

In de brochure vinden de scholen een aantal vragen over het beleid rond spijbelen en afwezigheden, aangevuld met bijkomende informatie en vragen. Die vragen kunnen dienen als leidraad om het spijbelbeleid van de eigen school kritisch te bekijken en haar medewerkers op weg te helpen. Je vindt er ook goede praktijkvoorbeelden en andere info. Er is een spijbelkijkwijzer voor het basis- en het secundair onderwijs. De inhoud ervan is grotendeels dezelfde, maar er zijn toch specifieke accenten gelegd.

Links

Steunpunt Diversiteit & Leren

www.steunpuntdiversiteitenleren.be Het Steunpunt Diversiteit & Leren (voorheen Steunpunt Intercultureel Onderwijs) wil alle organisaties (scholen, bedrijven, verenigingen) die werken aan deze competentie ondersteunen.

DeSOM

www.desom.be Het Provinciaal Integratiecentrum West-Vlaanderen is voortaan deSOM. Voor deSOM is diversiteit méér.

Centrum Informatieve Spelen

Het Centrum Informatieve Spelen (C.I.S.) vind je via www.spelinfo.be. Door middel van informatieve spelen wil het C.I.S. kinderen, jongeren en volwassenen informeren over en sensibiliseren voor maatschappelijk belangrijke onderwerpen zoals seksualiteit, wereldhandel, democratie, sociale vaardigheden, diversiteit,...

GOK en LOP

Op www.ond.vlaanderen.be/gok van het departement onderwijs vind je informatie over gelijke onderwijskansen en de LOP's: de regelgeving, brochures, een DVD,...

www.lop.be is de gezamenlijke website van een aantal LOP's. Je kan er van deze LOP's info, thema's, verslagen,...vinden.

Op de site [Kleuterparticipatie](#) vind je informatie voor ouders en professionelen.